

PÁLYÁZATI FORMANYOMTATVÁNY
Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2022

1. Pályázati témakör:

I. Önkormányzati innovációk

(Csak azt az egy témakört hagyja itt, amire pályázni kíván, a többit törölje ki. Egy adatlapon egy témában pályázhat, azonban benyújthat pályázatot akár mind a három témakörben (és az első téma akár mindkét altémájára nyújthat be külön-külön pályázatot)

2. A település neve: Alsómocsolád

Lakosságszám: 307 fő

Megye: Baranya megye

Polgármester neve: Dicső László

Polgármester e-mail címe: mocsolad@t-online.hu

Polgármester telefonszáma (lehetőleg mobil): +36309164231

Adóerőképesség a 2021. évben: 70.234.296 Ft/fő.

Önkormányzat költségvetési főösszege a 2021: 385.281 eFt.

Önkormányzat költségvetési főösszege a 2022: 423.463 eFt.

Jelen önkormányzati gyakorlat (projekt) teljes költségvetése éves szinten: 500.000 eFt.

Közvetlen kedvezményezettek (akár becsült) száma (akiknek kimutathatóan segítséget nyújtott bármely szempontból ez a jó gyakorlat): 50 fő.

Közvetett kedvezményezettek becsült száma: 300 fő.

3. A település bemutatása (elsősorban a téma szempontjából releváns alapinformációk):

Alsómocsolád egy közel 300 fős zsákfalu Baranya megye északi részén, a Sásdi járásban. Ez egyike a legfejletlenebb, leszakadó járásoknak Magyarországon. Alsómocsolád neve mégis jól ismert, mert a község a közösségre támaszkodva példaértékű innovatív ötleteket valósít meg.

Egy, az elnéptelenedés veszélyével fenyegetett zsákfalunak az okos faluvá válás egy kitörési pont lehet. Ahhoz azonban, hogy az "okos" ötleteinket meg tudjuk valósítani fontos, hogy lássuk, hol állunk az okos faluvá válás folyamatában. Mi az, amiben jók vagyunk, miben kell fejlődünk, hol vannak "fehér foltok." Ennek mérésére dolgoztuk ki a Települési Okos Tükör - egy szubjektív önértékelési rendszer - módszertanát.

(max. 100 szó)

4. A jó gyakorlat elnevezése

Települési Okos Tükör és módszertani útmutató elkészítése

5. Adjon rövid összefoglalót a jó gyakorlatról!

Kérjük, vegye figyelembe, hogy amennyiben pályázatuk a döntőbe kerül, ezt a rövid leírást a pályázatot kiírók sajtócélokra is felhasználhatják.

Egy településnek, - ha fejlődni szeretne - tudnia kell, hogy hol áll most és hova szeretne eljutni. Mindezt úgy, hogy tisztában van azzal is, hogy honnan indult, hogyan jutott el idáig, milyen erőforrásai vannak, ezeket hogyan tudta eddig (ki)használni. Honnan jutott el idáig és hol szeretne tartani, hova szeretne eljutni a jövőben. Van-e motivációja változni és szeretné-e ezt a változást - alkalmazkodást, vagy fejlődést - tudatosan végig vinni és megélni?

Ha igen, akkor mindenképpen érdemes időnként tükörbe néznie.

Alsómocsolád önkormányzata 2021-ben kidolgozott és kipróbált egy olyan módszert, mellyel saját projektjei áttekintésén, kategorizálásán, értékelésén keresztül egy úgynevezett Okos Tükört – egy vállaltan szubjektív értékelést – állított fel.

Települési Okos Tükörnek neveztük el, mivel a fő célunk az önmagunkkal való szembenézés volt.

Először definiálnunk kellett az okos falu fogalmát, illetve meg kellett határoznunk, hogy az Okos Tükör szempontjából mit tartunk okosnak. Itt nem elsősorban a digitális technológia alkalmazását emeltük ki, sokkal inkább azt, hogy a projekt legyen innovatív, legyen fenntartható – környezeti, gazdasági és társadalmi szinten is – és részvételiségen, közösségi gondolkodáson alapuló.

A projekt célja kettős volt. Egyrészt a saját munkánk értékelése, másrészt a módszer tesztelése azért, hogy egy olyan módszertani útmutató születhessen, amelyet más önkormányzatok, szervezetek is adaptálhatnak.

(max. 200 szó)

6. Felhasználtak-e európai uniós vagy egyéb pályázati forrásokat, támogatásokat a jó gyakorlat megvalósításában?

Nem

Igen X, a benyújtott projektjavaslat azonosító száma: **Demokratikus Helyi Közigazgatás Fejlesztéséért Alapítvány pályázata (6/2021. (05.31.) számú kuratóriumi határozat)**

(Kérjük x-szel jelölni a fenti felsorolásból)

7. A jó gyakorlat szakmai felelőse és a pályázati kapcsolattartással megbízott személy adatai (ide, és a vezető címére fogunk küldeni minden értesítést):

Név és az önkormányzatnál betöltött pozíció:	Zagyva Gabriella
Postai cím:	7345 Alsómocsolád, Rákóczi u. 21.
Telefon:	
Mobiltelefonszám	+36707758418
E-mail cím:	zagyva.gabriella@alsomocsolad.hu

INFORMÁCIÓK A JÓ GYAKORLATRÓL

7. A település legfőbb problémái

Hivatkozzon hivatalos dokumentumokra, amennyiben az szükséges.

Alsómocsolád legfőbb problémája az elnéptelenedés, az elöregedés, a fiatalok elvándorlása. Bár munkalehetőség van a településen, a fiatal korosztály számára nehézséget okozhat a munkahelyek alacsony jövedelmi szintje, a szolgáltatások elérése (óvoda, iskola hiánya), a közlekedési nehézségek.

Bár nagyon szép a természeti környezet, a vidéki élet pedig sok városi fiatalnak nyújthatna egy fenntarthatóbb, olcsóbb életet, ahol a gyermekeiket tiszta levegőn, biztonságban, egy összetartó közösségben nevelhetnék, nincsen olyan lakásállomány, ahova beköltözhetnének.

Problémát jelent a lakóépületek rossz állapota, energetikailag elavultak, ezért fenntartási költségeik magasak és nem felelnek meg a XXI. században elvárható igényeknek.

[Alsómocsolád Startégiája 2020-2025](#)

[SECAP 2022-2030.](#)

(max. 100 szó)

8. A probléma leírása, amelyre a jó gyakorlat megoldást nyújt

Írja le az okokat, összefüggéseket, amelyre a jó gyakorlattal választ kívántak adni, megnevezve a célcsoportokat, a módszereket, időzítést is.

Alsómocsolád a fejlesztéseit, beruházásait, programjait pályázati támogatásokból valósítja meg. Ezek a források nélkülözhetetlenek, ugyanakkor a pályázónak mindig a pályázati elvárásainak kell elsősorban megfelelnie, ezért a saját céljai, igényei háttérbe szorulhatnak. Sokszor nincs idő arra, hogy igazán értékeljük a projektjeinket. Megfelelünk a pályázati előírásoknak, igazoljuk az elvárt eredményeket, indikátorokat, de nem ülünk le a projekt megvalósításában részt vevőkkel azért, hogy számba vegyünk, mennyire volt sikeres a projekt, mennyire tudtunk jól együttműködni, hogyan hatott a projekt a lakosokra, a célközönségre, mekkora volt a társadalmi hatása valójában. Pedig mindezek az információk szükségesek lennének a jövőbeni projektjeink tervezésénél.

Alsómocsolád célja az okos faluvá válás, ehhez azonban tudnunk kell, hogy mi az okos falu definíciója és mik a kritériumai azoknak a projekteknek, melyek az okossá válást szolgálják. Olyan projekteket kell megvalósítanunk, amik innovatívak, fenntarthatóak, közösségi gondolkodáson alapulnak, esetleg digitális eszközöket használnak. De honnan tudhatjuk, hogy a projektjeink, melyeket megvalósítottunk, valóban ezekre a szempontokra épülnek és a céljaik is az okos faluvá válást szolgálják?

Úgy éreztük, hogy jelenleg nincs olyan módszer, amivel értékelhetjük a munkánkat és ami lehetőséget ad a jövőbeni projektjeink ilyen szemléletű megtervezéséhez. Ezért dolgoztuk ki a Települési Okos Tükör módszertanát.

A megvalósításba a település kulcsembereit - 12-16 főt vontunk be, akik részt vettek a projektek megvalósításában, de a lakosságot, mint célközönséget is reprezentálták.

(max. 200 szó)

9. A jó gyakorlat bevezetésének céljai

Mit kívántak elérni a jó gyakorlat bevezetésével? Ki a jó gyakorlat célcsoportja? Miért gondolja jó gyakorlatnak a gazdaság koronavírus járvány utáni helyreállításához?

Úgy érezzük, hogy jó gyakorlatunk szemléletmódjában újszerű és szükséges ahhoz, hogy stratégiai szinten tudjunk gondolkodni, tervezni, kommunikálni.

A Települési Okos Tükör elkészítésének célcsoportja a helyi kulcsemberek voltak, akik egyúttal a lakosságot - mint a projektjeink célcsoportját - is képviselték.

A Módszertani útmutató elkészítésénél célcsoportunk az 5000 főnél kisebb települési önkormányzatok, de úgy gondoljuk, hogy akár civil szervezetek is alkalmazhatják azt. Nagyobb önkormányzatoknak csak úgy ajánljuk, ha olyan részterületeken alkalmazzák, ahol a bevont kulcsembereknek van rálátásuk minden projektre.

A jó gyakorlat nem célozta meg kifejezetten a koronavírus járvány utáni helyreállítást, de több értékelt projektünk is a pandémia okozta nehézségek leküzdését szolgálta.

(max. 100 szó)

10. A jó gyakorlat kezdeményezése és előkészítése

Ki kezdeményezte a probléma megoldását (önkormányzat, állampolgárok, civil szervezet, gazdasági társaság stb.)? Ki tervezte meg a jó gyakorlatot, és milyen lépésekkel (stratégiaalkotás, akcióterv, projektjavaslat stb.) tervezték annak végrehajtását? A jó gyakorlat az önkormányzat általános stratégiájának része vagy speciális stratégiát alkottak erre a célra? Miért e kezdeményezés mellett döntöttek? Mikor kezdték és mennyi ideig tartott az előkészítés?

Alsómocsolád vezetése úgy ítélte meg, hogy szükséges egy, a városi és a vidéki lét közötti különbségek csökkentésére alkalmas program kidolgozása. 2016. május 3-ra hívta össze az első Smart Village, magyarul „Okos falvak” Magyarországon műhelyt, amely kimondta, hogy a „Smart Village” nem a „Smart City” lebutított változata, hanem olyan közösségi alapon szerveződő kezdeményezés, amely az információs technológiák adta lehetőségeket hivatott hasznosítani a vidéki térségekben. A műhely résztvevői megalkották az Okos falu definíciót. 2018-ban Alsómocsolád kezdeményezésére létrejött Magyarország első okos térsége Alsómocsolád, Bikal, Mágocs, Mekényes és Nagyhajmás települések összefogásával, az Észak-Hegyháti Mikrotérségben.

2021-ben csatlakoztunk a [Smart Rural21 Hálózathoz](#) és megalkottuk [Okos Falu Stratégiánkat](#).

Megismertük Z. Karvalics László: Okos városok, kérdő- és felkiáltójelekkel című tanulmányát és adatokat szolgáltatunk Dömötör Ildikó: Kistérségi innováció a helyi közigazgatásban - Vizsgálat a Hegyháti Járás mikrotérségben című doktori disszertációjához, melynek alapján készült el Dicső László polgármester: Alsómocsolád, az „Újragondolt” Falu című szakdolgozata.

Ezen tapasztalatok keletkeztették azt az igényt, hogy egy saját módszert dolgozzunk ki a saját projektjeink, szervezeti kultúránk értékelésére.

Ennek első lépéseként 3-4 fő dolgozta ki az alapokat, határozta meg a kereteket, illetve a célokat. Ezen a szinten döntöttünk olyan kérdésekről, hogy mennyi időt szánunk a folyamatra, meddig szeretnénk eljutni, kiket hívjuk meg a tényleges megvalósításra.

Az Okos Tükör elkészítésében 11-12 fő vett részt, összesen 4 egésznapos alkalommal, melyből az utolsó alkalom az értékelés, az eredmények megismerése és a stratégiai tervbe való beépítés megalapozása volt. Ezen a szinten definiáltuk a kulcsfogalmakat, meghatároztuk a kategóriákat, összegyűjtöttük az értékelendő projekteket 5 évre visszamenőleg, majd kategorizáltuk és két szempont szerint értékeltük őket.

Akikre hatással van még a Települési Okos Tükör, azok természetesen a település lakói. Az ő véleményük is számít, de a Települési Okos Tükör elkészítésénél megelégedhetünk azzal, hogy a 2. szinten bevont kulcsemberek véleményét vesszük figyelembe, hiszen ők a lakosságot is reprezentálják.

(max. 300 szó)

11. Ki menedzselte a jó gyakorlat kialakítását és végrehajtását?

Felmerült-e valamilyen probléma, és ha igen, melyek voltak azok, és hogyan oldották meg azokat? Kell-e módosítani a kezdeti terveken, illetve a járvány utáni vagy közbeni helyreállítás, fejlesztés érdekében milyen változtatásokra van szükség a menedzsmentben?

A Települési Okos Tükör elkészítését és a Módszertani Útmutató megírását az Alapítvány Alsómocsoládért - Alsómocsolád Község Önkormányzatával együttműködve - menedzselte.

A Módszertani útmutató megírását a Demokratikus Helyi Közigazgatás Fejlesztéséért Alapítvány finanszírozta, a támogatásból a projektkoordinátor megbízási díját finanszíroztuk.

A nehézséget a megvalósítás során az okozta, hogy találjunk olyan időpontot/időpontokat, amely a bevont kulcsembereknek megfelelnek. Sok időt vett igénybe a fogalmak definiálása, a kategóriák meghatározása is, ezt a munkát azonban a módszert átvevőknek már nem kell elvégezniük, legfeljebb finomítaniuk a saját településükre alkalmazva. Mivel több, mint 180 projektet gyűjtöttünk össze, ezért ezek értékelése is sok időt és odafigyelést igényelt a kulcsemberektől. Szem előtt kellett tartanunk azt is, hogy ne teljen el 2-3 hétnél több idő a megbeszélések között.

A megbeszéléseken fontos volt az őszinte, nyílt kommunikáció. Problémát jelenthet az, ha egy szervezetben a hierarchikus viszonyok ezt gátolják, ugyanakkor az Okos Tükör elkészítése jó alkalom lehet arra, hogy a szervezet fejlődjön ezen a területen is, akár egy mediátor, facilitátor bevonásával.

Éppen ezért ajánljuk más önkormányzatoknak fel azt, hogy vagy biztosítunk egy facilitátort, aki segít a folyamat lebonyolításában, vagy térítés ellenében felajánljuk infrastruktúránkat (szállás, étkezés, konferenciaterem, szabadidős programok) ahhoz, hogy egy 2-3 napos elvonuláson készítsék el saját Települési Okos Tükrüket. Ebben az esetben egy koncentrált, intenzív munkára lehet számítani, azonban nem vonják el a folyamatból más feladatok, tennivalók a résztvevőket. Így ez az alkalom szervezetfejlesztésre és stratégiai tervezésre is jó lehetőséget ad.

(max. 300 szó)

12. A jó gyakorlat megvalósítása

Milyen tevékenységeket és mennyi ideig folytattak a jó gyakorlat végrehajtása során? Ki volt a végrehajtó? Hol valósult meg a tevékenység? Van-e partnere az önkormányzatnak a jó gyakorlat végrehajtásában, és ha igen a partnerek mivel és mennyiben járultak hozzá a megvalósításhoz?

Ha rendszer szinten nézzük a folyamatot, akkor az előkészítés már 2016-ban, az „Okos falvak” Magyarországon műhely összehívásával kezdődött meg.

Előzménynek tekinthetők az alábbi módszerek, tanulmányok:

- A [Lechner Tudásközpont Településértékelési és Monitoring rendszere](#), mely az EU Smart City Ranking és a Smart Cities Council index rendszerén alapszik, melyek 6 alrendszert jelölnek meg, ahol a városok állapota és a fejlesztések hatásai mérhetők. A módszer előnye, hogy statisztikai adatokon alapul, ezért könnyen gyűjthető, objektív képet ad. A TÉMOR értékelést pedig egy kereshető Példatár is kiegészíti, mely jó lehetőséget nyújt jó gyakorlatok, adaptálható példák megismerésére.
- Z. Karvalics László: Okos városok, kérdő- és felkiáltójelekkel című, 2017-ben megjelent tanulmánya
- Dömötör Ildikó: Kistérségi innováció a helyi közigazgatásban - Vizsgálat a Hegyháti Járás mikrotérségben: Doktori disszertációjában Dömötör Z. Karvalics László tanulmányára alapozva tíz témakörben kívánt mérhető, vagy becsülhető mutatókat megadni az „okos falura” úgy, hogy azokban az Alsómocsoládon elért értékek, mennyiségek, minőségek szolgáljanak referenciaként
- Dicső László: Alsómocsolád, az „Újragondolt” Falu. Dömötör Ildikó felkérésére mintegy 120 projektet gyűjtöttünk össze, azonban a megadott 10 szempontot további hárommal bővítettük ki. Ezeket a projekteket, programokat értékeltük. A folyamatról, illetve az értékelésről, az úgynevezett Okos indexről Dicső László írt szakdolgozatában.

Ezek az előzmények vezettek oda, hogy egy saját - és vállaltan szubjektív - értékelési módszert találjunk ki, amely segít megmutatni, hogy hol tartunk az Okos faluvá válás

folyamatában. Nem volt célunk az, hogy más településekhez hasonlítsuk magunkat, de fontosnak tartjuk 3-5 évente újra elkészítsük az értékelést, hogy saját fejlődésünket nyomon tudjuk követni.

Partnerünknek tekintünk mindenkit, aki a tudását - akár tanulmányaival, kutatásaival - behozta a rendszerünkbe, aki részt vett az „Okos falvak” Magyarországon műhelyben.

A tényleges megvalósításért az Alapítvány Alsómocsoládért volt a felelős, a Módszertani útmutató megírását a Demokratikus Helyi Közigazgatás Fejlesztéséért Alapítvány finanszírozta.

A tényleges megvalósítás 2021. augusztusában kezdődött a célok, keretek meghatározásával.

2021. szeptember-október között 3 alkalommal tartottunk egész napos megbeszéléseket a kulcsberekkel, illetve egy félnapos összegző, értékelő megbeszélést.

A Módszertani útmutató összeállítása október-november hónapokban valósult meg.

Amit fontosnak tartanánk még - de a Települési Okos Tükör elkészítésének nem volt része - az a lakosság szélesebb rétegeinek a bevonása lenne. Ez a típusú felmérés egy másfajta megközelítést és módszertant igényel. Szeretnénk ebbe a digitális eszközöket is bevonni, ugyanakkor nem tekinthetünk el attól, hogy - főleg az idősebb korosztály - nem tudja ezeket az eszközöket segítség nélkül használni. Fontosnak tartjuk, hogy olyanokat is meg tudjunk szólítani, motiválni, akik általában nem mondják el a véleményüket.

(max. 400 szó)

13. Milyen módszereket alkalmaztak a helyi lakosok bevonására a gyakorlat előkészítése és megvalósítása során?

A Települési Okos Tükör elkészítése, jellegénél fogva nem alkalmas arra, hogy a lakosság széles körét bevonja, hiszen az még egy 300 fős kistelepülésen is kezelhetetlenné tenné a munkafolyamatot. Ezért mi 16, a településen kulcsszerepet játszó lakost hívtunk meg - képviselőket, intézményvezetőket, civil szervezetek vezetőit, boltost, kocsmáros - akik közül végül 12-en tudtak részt venni a megvalósításban.

Települési Okos Tükörünk tükrökre maga a lakosság. Fontos, hogy megosszuk velük azt, hogy mire jutottunk, miben szeretnénk fejlődni, és ehhez visszacsatolást kérjünk, kapcsolódási lehetőségeket biztosítsunk. Ezért a helyi Hírlevélben tájékoztatást adtunk, [honlapunkon](#) pedig elérhető a Módszertani útmutató és az alsómocsoládi Okos Tükör kiértékelése is.

(max. 100 szó)

14. A jó gyakorlat eredményei (amennyire lehet, kérjük, hogy számszerűsített indikátorokat használjon):

Az alsómocsoládi Okos Tükör elkészítésekor 185 projektet gyűjtöttünk össze, ebből 24 még folyamatban lévő volt, így az értékelésbe ezeket nem vontuk be.

Eredménynek tartjuk, hogy elkészült egy olyan [Módszertani útmutató](#), mely véleményünk szerint alkalmas arra, hogy a módszert más önkormányzatok, szervezetek is adaptálják, illetve készült egy [prezentáció](#), mely röviden bemutatja a módszert. Letölthetővé tettük azt a [táblázat sablont is](#), mely segít a projektek értékelésénél.

A jó gyakorlat legfontosabb eredményei nem számszerűsíthetők. Fontos eredménynek tartjuk, hogy bár sok időt és energiát igényelt, azt nem egy külső elvárásnak való megfelelésre fordítottuk, hanem saját magunkra, a saját szervezetünk, településünk, közösségünk fejlesztésére, így az egy olyan visszacsatolás, olyan tanulási folyamat volt, amely megalapozza a jövőbeli projektjeink sikerességét is, illetve a kiértékelése segített feltárni azokat a fejlesztési területeket, melyekre érdemes újabb projekteket betervezni.

Mindezek mellett javította a szervezeten belüli kommunikációt, az önkormányzat hatékonyabb működését, elősegítette az együttműködést, a megértést, a toleranciát. A gyengeségek feltárása mellett lehetőséget biztosított az elismerés, a jutalmazás kultúrájának kialakítására is.

A folyamat során több ember együttműködésére volt szükség. Az együttműködési kényszer sok esetben nem nehézséget jelent, hanem a közösség életképes működésének a feltétele. Meg kell tanulnunk együttműködni azokkal, akikkel együtt kell dolgoznunk, illetve akik érdekében dolgozunk. Az Okos Tükör összeállítása ennek a tanulási folyamatnak a gyakorló terepe is volt.

Egyúttal egy tanulási folyamat is volt. Keretet, lehetőséget adott arra, hogy nem szokványos módon, ne egy konkrét, éles döntési szituációban tanuljunk, annak minden kockázatával. Ez a tanulási folyamat a vezetői szinten is megjelent. A jó vezetőnek képesnek kell lennie arra, hogy megtalálja a megfelelő embert a megfelelő feladatra és tudja, kit mi motivál, milyen feladatokban teljesít jól.

A projektek értékelésénél konszenzussal adtunk pontszámokat. A konszenzusos döntéshozatal nehéz és időigényes, de a szavazás és átlagpontszám alkalmazása pont az Okos Tükör lényegét venné el, vagyis azt, hogy a projektjeinken keresztül a szervezeti struktúránkat, szervezeti kultúránkat is értékeljük.

A legfontosabb eredmény talán az volt, hogy az Okos Tükör elkészítésével a Stratégiai terveinket, illetve azok Intézkedési tervét tudtuk megalapozni, beépítve a tanulságokat, feltárva a hiányosságainkat, erősségeinket, fejlesztési céljainkat és a "fehér foltokat".

(max. 300 szó)

15. Milyen hatással volt a jó gyakorlat végrehajtása a 8. pontban felsorolt problémákra!

Közvetve bármilyen települési szintű probléma feltárására és megoldására jó hatással lehet az Okos Tükör elkészítése, hiszen lehetőséget biztosít arra, hogy végiggondoljuk, hogy milyen projektek megvalósítására van szüksége a településnek és azokat hogyan tudjuk úgy tervezni és kivitelezni, hogy a lehető leghatékonyabbak legyenek, hogy a társadalmi, gazdasági hatásuk a település, a közösség fejlődését szolgálja.

Az Okos Tükör elkészítésének része a fogalmak definiálása is, például az is, hogy tisztázzuk, ki mit ért sikeresség, eredményesség és hatékonyság alatt.

Fontosnak tartjuk, hogy lehet ugyan egy projekt sikeres - kifelé "jól mutat". Lehet eredményes, amikor elérjük a kitűzött célokat, teljesítjük az indikátorokat, nem mindegy azonban, hogy ezt milyen áron érjük el. Mennyi erőforrást - időt energiát és anyagi erőforrásokat - fordítunk rá. Nem mindegy, hogy a fejlesztés fenntartható-e hosszú távon - környezetileg, gazdaságilag és társadalmi szempontból. Nem utolsó sorban fontos az is, hogy a projektben dolgozók hogy érzik magukat a projekt megvalósítása során, illetve az, hogy a lakosságra milyen hatással van, mennyire valós szükségletekre reagál és mennyire ad valódi válaszokat a problémákra.

Ezeknek a szempontoknak az átgondolására gyakran nincs időnk és lehetőségünk, holott a jövőbeni projektek tervezése szempontjából nélkülözhetetlenek. Ezekhez ad mankót az Okos Tükör módszertana.

(max. 200 szó)

16. Készült-e hivatalos elemzés a jógyakorlat eredményeiről? Ki tartja nyilván az eredményeket, és milyen módon?

Az alsómocsoládi Okos Tükör kiértékelésre került, ennek rövid összefoglalója a lakosságnak eljuttatott Hírlevélbe bekerült. A részletesebb értékelés a [honlapunkon](#) megtalálható, de azt egy személyes megbeszélés során is ismertettük a folyamatban résztvevőkkel.

A jövőbeni projektjeink tervezéséhez nagyon jó alapot szolgáltattak a megbeszélésen elhangzottak, így azok a Stratégiai programunk Cselekvési tervébe is bekerültek. A Cselekvési terv végrehajtását folyamatosan érdemes nyomon követni, ennek gyakorlata is jó, ha be tud épülni egy önkormányzat munkakultúrájába. Ez az éves költségvetés elkészítésekor elengedhetetlen, de jó esetben féléves, vagy negyedéves felülvizsgálata is hasznos lehet.

(max. 100 szó)

17. Népszerűsítették-e a jó gyakorlatot, és milyen módon?

Kik ismerték meg a jó gyakorlatot, és mennyire voltak elégedettek azzal? Más települési önkormányzat megismerte-e a jó gyakorlatot? Tudomása szerint alkalmazta-e már más települési önkormányzat is az Önök jó gyakorlatát?

Tekintettel arra, hogy a Módszertani útmutató elkészítését a Demokratikus Helyi Közigazgatás Fejlesztéséért Alapítvány finanszírozta, így az ő csatornáikon, illetve a TÖOSZ-on keresztül népszerűsítettük, de nincs tudomásunk arról, hogy más önkormányzat alkalmazta-e már. (Ennek nyomon követésére létrehoztunk egy [online űrlapot](#) is, de értékelés még nem érkezett.)

Jelen pályázaton való indulás fő célja is az, hogy eljusson a jó gyakorlat más önkormányzatokhoz is, hogy mások is kipróbálják és hogy visszajelzéseket kapjunk ahhoz, hogy tovább tudjuk fejleszteni.

A továbbfejlesztés fő iránya a lakosság szükségleteinek és a projektek társadalmi hasznosulásának felmérése lenne.

Fontosnak tartanánk kidolgozni egy olyan módszert, ami túlmutat az egyszerű kérdőívvezésen, olyanokat is bevon a felmérésbe, akik többnyire távol maradnak ezektől a lehetőségektől. Akik nem merik, vagy nem akarják elmondani a véleményeiket, javaslataikat. Akik talán maguk sem tudják megfogalmazni a valódi szükségleteiket.

Fontosnak és egy települési értéknek tartjuk a közösségi tervezést és közösségi döntéshozatalt, a rendszeres párbeszédet a lakossággal. Fontos, hogy közvetlen jelzéseket kapjunk a szükségleteikről és közösen gondolkodjunk a megoldási lehetőségekről.

Ugyanakkor fontos lenne olyan irányú kutatást is végezni, hogy kit, mi és hogyan motivál (pl. az egészséges életvitelre, vagy az aktívabb közösségi szerepvállalásra.) A motivációk feltárása és alkalmazása lakossági szinten lehetne az Okos tükör továbbfejlesztésének fő célja.

(max. 200 szó)

18. Források

Mennyibe került a jó gyakorlat végrehajtása (becsült teljes költségvetési főösszeg) és milyen pénzügyi forrásokat használtak fel? Mekkora volt a jó gyakorlat összes forrásigénye (emberi erőforrás az önkormányzaton belül és azon kívül is, számítógépek, irodák, más eszközök)? Okozott-e megtakarítást a jó gyakorlat az önkormányzat költségvetésében, és ha igen, akkor milyen módon és mekkora összegben?

Az Okos Tükör elkészítése 12 munkatársunk részéről kb. 30-30 munkaórát vett igénybe. A projekt koordinálás, a megbeszélések facilitálását, a kiértékelés elkészítését, a honlapon és a Hírlevélben való közzétételét és a Módszertani útmutató elkészítését a projektkoordinátor végezte 400.000 Ft megbízási díjért.

Ezen kívül a megbeszélések catering költsége merült fel, mely kb. 100.000 Ft-ot tett ki.

Azoknak az önkormányzatoknak, akik szeretnék elkészíteni az Okos tükröt és ehhez igényelnének egy facilitátort, esetleg egy 2-3 napos elvonulás keretében - akár Alsómocsoládon - végeznék azt el, ez jelent plusz költségeket (facilitátor díja, szállás, étkezés, szabadidős programok költségei).

Számszerűsíthető megtakarítást a jó gyakorlat nem okozott a költségvetésben, de meggyőződésünk, hogy a jövőbeni projektek tervezésébe, a szervezeti kultúra fejlesztésébe fordított erőforrások hosszabb távon megtérülnek.

(max. 200 szó)

19. A jó gyakorlat fenntarthatósága

Folytatják-e a jó gyakorlat végrehajtását, és ha igen, milyen forrásból finanszírozzák azt? Milyen módon hat a jó gyakorlat eredménye a jövőre nézve? Van-e valamilyen világos, intézményesült mechanizmusa (hivatalos dokumentum, az állampolgárok magatartásváltozása stb.) a gyakorlat folytatásának a jövőben?

Már a tervezés fázisában kimondtuk, hogy a célunk az, hogy 3-5 évente újra elkészítsük az Okos Tükröt. A 2021-es folyamat tanulságait figyelembe véve erre alkalmasabbnak tartjuk azt, ha a kulcsemberek 2-3 napra elvonulnak egy olyan helyre, ahonnan más feladatok, más munkák nem vonják el és csak erre a feladatra tudnak koncentrálni.

Szintén fontosnak tartjuk a Cselekvési program megvalósulásának folyamatos nyomon követését, illetve annak beépülését a szervezet működésébe.

Szeretnénk a módszert a lakosság szélesebb körének bevonására is kiterjeszteni, ennek módszertanának kidolgozását külső, pályázati forrásból, illetve külső szakértők bevonásával látjuk megvalósíthatónak.

Az Okos tükör újbóli elkészítését 3-5 évenként saját forrásból megvalósíthatónak tartjuk, de szeretnénk a más önkormányzatoknak nyújtandó facilitátori tevékenység, illetve elvonulás bevételét ebbe a tevékenységbe visszaforgatni.

(max. 100 szó)

20. A jó gyakorlat átvételének lehetősége, annak lehetséges szerepe a koronavírus járvány alatti, utáni gazdaságélénkítésben

Miért gondolja, hogy a jó gyakorlat más önkormányzatok számára hatásos lehet? Van-e valamely speciális előfeltétele (szervezési, pénzügyi, földrajzi stb.), hogy más önkormányzatnak segítséget tudjanak nyújtani a jó gyakorlat átvételéhez? Mit tud felajánlani segítségül ahhoz, hogy más önkormányzat is alkalmazza az Önök gyakorlatát (tanulmányutak, látogatók fogadása, képzés, dokumentumok, szakértői támogatás stb.)?

A Módszertani útmutató, illetve más segédanyagok is elérhetőek honlapunkról, így azt bármelyik önkormányzat átveheti, saját helyzete alapján módosíthatja is. Amit fel tudunk ajánlani az a szakmai segítségnyújtás a tervezés, lebonyolítás, kiértékelés során. Nyitottak vagyunk tanulmányutak, workshopok szervezésére is. Akár élő, akár online formában is tudunk szakmai segítséget nyújtani, de Alsómocsoládon lehetőség van akár 2-3 napos műhelymunka, vagy egy olyan konferencia megszervezésére, melynek során megbeszélhetjük tapasztalatainkat.

A jó gyakorlatnak nincs közvetlen ráhatásra a gazdaságfejlesztésre, azonban úgy gondoljuk, hogy ez a típusú gondolkodásmód és tervezési folyamat nélkülözhetetlen ahhoz, legyen szó a forrásallokációs képesség fejlesztéséről, a helyi vállalkozások fejlesztésének támogatásáról, hálózati együttműködésekről, vagy pályázati projektek előkészítéséről.

(max. 100 szó)

21. Tanulságok, megjegyzések

Mutassa be, hogy mit lehetne még javítani a jó gyakorlat ismételt vagy további végrehajtása során! Melyek voltak a legnagyobb kihívások, amelyekkel a végrehajtás során szembesültek? Melyek a levonható tanulságok? A mostani helyzetben milyen adaptációkra lesz szükség?

A legfontosabb tapasztalatunk az volt, hogy akkor érdemes belevágni az Okos Tükör elkészítésébe, ha rá tudjuk szánni a kellő időt és a résztvevők minden megbeszélésen aktívan jelen tudnak lenni. Ez az időtartam nagyban függ a vizsgált projektek számától és a konkrét megbeszélések sokkal gördülékenyebbé, gyorsabbá tehetőek, ha már előre tisztázzuk a célokat, kereteket, munkamódszert és definiáljuk a fogalmakat, amikkel dolgozni fogunk. A Módszertani útmutatóban adtunk fogalommagyarázatot, azonban ezeket nem kell feltétel nélkül elfogadni, ezek akár a folyamat során is változhatnak, fontos azonban, hogy egy nyelvet beszéljünk, mindenki ugyanazt értse az egyes fogalmak alatt.

Mivel az értékelés konszenzus alapján történik, ami szintén időigényes folyamat, talán szerencsésebb, ha a résztvevők egy műhelymunka keretében 2-3 napot rászánva, az otthoni környezetből kilépve dolgoznak.

Fontos a nyílt, asszertív és erőszakmentes kommunikáció akkor is, ha a résztvevők között hierarchikus viszony van. Fontos, hogy ne alakuljon ki versengés a projektvezetők között. Merjék megfogalmazni a kritikáikat, de az elismeréseiket is. Ha ehhez külső moderátor bevonása szükséges, akkor azt vállalják fel.

Ezen túl az Okos Tükör akkor lesz igazán hasznos, ha a tapasztalatokat beépítik a jövőbeni projektjeikbe, illetve időnként újra előveszik a tükör és újra belenéznek.

A leglényegesebb tanulság azonban az, hogy nem feltétlenül a cél, hanem maga az út, a tanulás a fontos.

(max. 200 szó)

Fontos információk a pályázat benyújtásáról

A pályázati formanyomtatvány formájában változtatható az egyes kérdésekre vonatkozó terjedelmi keretek megtartásával.

A pályázatot **egy-egy elektronikus példányban (word és pdf formátumban) (sabjan@toosz.hu és a toth@toosz.hu e-mail címre)** kell benyújtani, legkésőbb **2022. szeptember 30-án 24,00 óráig**. Az **érvényes pályázat feltétele** még egy **8-10 szöveges-képes diából álló MS Power Point (ppt) prezentáció** és egy **max. 2 perc időtartamú videó** is (ez lehet akár egy mobiltelefonnal felvett szóbeli bemutató üzenet a jó gyakorlat helyszínéről), melyet a pályázat elektronikus példányával együtt kell megküldeni a toth@toosz.hu és a sabjan@toosz.hu e-mail címre [5 MB-nál nagyobb terjedelmű fájl esetén kérjük szíveskedjenek óriásfájlküldő programot (www.mammutmail.com vagy www.toldacuccot.hu) használni]. Ezt a videót azért kérjük, hogy az Ön jó gyakorlatát népszerűsítsük különböző kommunikációs felületeinken (honlap, közösségi média), így annak elkészítésekor célozza kommunikációjával a szakmai és a szélesebb közvéleményt.

A pályázathoz a jó gyakorlat eredményeit bemutató dokumentumok, kiadványok, fotók anyagát az önkormányzat honlapjára feltöltve és a linket beillesztve van lehetőség megküldeni. A pályázó a mellékletek megküldésével hozzájárul a dokumentumok, kiadványok, fotók szabad felhasználásához. A pályázat beérkezéséről 24 órán belül visszajelzést küldünk e-mailben. Amennyiben ezt nem kapja meg, keresse mielőbb a TÖOSZ Titkárságot! (telefon: 06 30 338 0262, 06 30 436 0260, 06 1 322 7407)

Az Irányító Bizottság fenntartja a jogot, hogy bármely kategória tekintetében nem hirdet győztest.

Bármely felmerülő kérdésével forduljon bizalommal a TÖOSZ Titkárságához a következő elérhetőségek valamelyikén: **06 30 436 0260, 06 30 338 0262** vagy **06 1 322 7407** telefonszámon és a toth@toosz.hu vagy a sabjan@toosz.hu e-mail címen.

Alulírott tanúsítom, hogy a pályázati kiírásban szereplő pályázati feltételeket megismertem és a benyújtott fenti pályázatban foglalt adatok megfelelnek a valóságnak.

Dátum: Alsómocsolád, 2022. szeptember hó 28. nap.

Polgármester neve: Dicső László

P.H.

Polgármester aláírása:

